

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

|                     |                                                                                                         |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Харківський національний технічний університет<br/>сільського господарства імені Петра Василенка</b> |
| Освітня програма    | <b>30143 Публічне управління та адміністрування</b>                                                     |
| Рівень вищої освіти | <b>Бакалавр</b>                                                                                         |
| Спеціальність       | <b>281 Публічне управління та адміністрування</b>                                                       |

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2020 р.

Справа № 0097/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «28 Публічне управління та адміністрування» у складі:

Стойка Андрій Васильович – головуєчий,

Балан Олександр Сергійович,

Безугла Людмила Сергіївна,

Калашник Надія Сергіївна,

Касич Алла Олександрівна,

Мироненко Богдан Валентинович,

Руденко Ольга Мстиславівна,

Семенець-Орлова Інна Андріївна,

Юлія Крихтіна,

за участі запрошених осіб:

Нанка Олександр – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

|                               |                                                                                                     |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | <b>Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка</b> |
| Назва ВСП ЗВО                 | <i>не застосовується</i>                                                                            |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | <b>30143</b>                                                                                        |
| Назва ОП                      | <b>Публічне управління та адміністрування</b>                                                       |
| Галузь знань                  | <b>28 Публічне управління та адміністрування</b>                                                    |
| Спеціальність                 | <b>281 Публічне управління та адміністрування</b>                                                   |
| Спеціалізація (за наявності)  | <i>відсутня</i>                                                                                     |
| Рівень вищої освіти           | <b>Бакалавр</b>                                                                                     |
| Вид освітньої програми        | <b>Освітньо-професійна</b>                                                                          |

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

### РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

#### 1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

## **2. Обґрунтування ГЕР**

*У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.*

*Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.*

### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

##### **1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

Цілі ОП сформульовано з урахуванням місії та стратегії ЗВО в регіоні та дозволяють забезпечити їх реалізацію в межах предметної галузі (<http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/03/strategija-rozvitku-hntusg-do-2021-g.-1.pdf>). ОП має потенціал розвитку зважаючи на сформульовані в стратегії напрями удосконалення освітнього та виховного процесу, науково-дослідної роботи та розвитку матеріальної бази університету.

##### **1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін**

Серед стейкхолдерів ЗВО визначив здобувачів вищої освіти та випускників програми, роботодавців, академічну спільноту та інших, однак чітко не зазначив: яким чином враховуються їх інтереси під час формування цілей та програмних результатів навчання. Не представлено інформацію щодо механізму врахування пропозицій та потреб заінтересованих осіб.

##### **1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

У звіті про самооцінювання врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці представлено фрагментарно. Серед основних чинників зазначено поширення інформаційних технологій та необхідність підвищення відповідальності за використання державних коштів, тоді коли ряд інших багаторівневих процесів, що відбуваються, залишилися поза увагою. Не представлено інформацію щодо врахування позитивного чи негативного досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, хоча окремі з них, як то Литовський університет Миколаса Ромеріса, Екс-Марсельський університет – зазначено. Важливість врахування галузевого контексту підкреслено, однак механізм імплементації передового досвіду провідних шкіл у сфері публічного управління не прописано, а отже, він потребує конкретизації. Розуміння тенденцій розвитку галузі дозволить більш чітко визначити стратегічні орієнтири удосконалення ОП.

##### **1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

**За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

Зміст та структура ОП загалом дозволяють досягнути результатів навчання. Програмні результати навчання, що передбачені ОП, відповідають вимогам НРК. Удосконалення потребують матриці відповідності програмних компетентностей та забезпечення ПРН.

### **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

## **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

## **Обґрунтування ГЕР**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та стандарту вищої освіти. Зауваження ЕГ щодо використання навчальних планів із різним терміном навчання потребує негайного вирішення шляхом уніфікації структури та змісту індивідуальних навчальних планів студентів для всіх форм підготовки.

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

Зміст освітньої програми ([http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/op\\_281\\_bakalavr-1.pdf](http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/op_281_bakalavr-1.pdf)) структуровано з урахуванням змісту та достатності формування і загальних, і професійних компетентностей. Освітні компоненти є взаємопов'язаними та формують логіку підготовки фахівця з урахуванням цілей ОП.

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Зміст, структурно-логічна схема, форми контролю за освітніми компонентами дозволяють встановити відповідність ОП предметній області публічного управління та адміністрування. Отримані результати навчання дозволять студентам набутися весь комплекс компетентностей для здійснення професійної діяльності на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Вибіркова компонента ОП сформована в обсязі, передбаченому законодавством ( 60 кредитів ЄКТС або 25% загального обсягу), однак ЗВО використовує блоки вибіркового дисциплін, що певним чином обмежує можливості здобувачів в частині формування індивідуальної траєкторії навчання. Удосконалення потребує процедура вибору в контексті її реального забезпечення.

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

Практична підготовка на 1-2 курсі здійснюється у формі навчальної практики, з орієнтацією на формування дослідницьких навичок та на 3-4 курсах через виробничу та переддипломну практику (на базі реальних установ та організацій). В контексті удосконалення практичної підготовки слід до розробки методичного забезпечення залучати працевлагодотворенців та потенційних роботодавців.

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

*не застосовується*

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

*не застосовується*

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

*не застосовується*

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

Освітньою програмою та навчальним планом не передбачено дуальної форми здобуття освіти.

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

## **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

#### **3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

Загалом правила прийому, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://new.khntusg.com.ua/umovi-i-pravilapriijomu>) є чіткими й зрозумілими та дозволяють забезпечити прозорість та недискримінаційний характер для всіх вступників. В розділі Програма фахових вступних іспитів для вступників за ОП «Публічне управління та адміністрування» представлено лише титульну сторінку (<http://new.khntusg.com.ua/programa-vstupnih-fahovih-ispitiv>).

#### **3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості освітньої програми спеціальності в частині величини конкурсного балу, що відповідає наказу МОН України від 11.10.2019р № 1285 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 02.12. 2019р за № 1192 / 34163.

#### **3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Розроблено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності ([http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polnija\\_pro\\_akad.\\_mobil\\_nist\\_\\_st-tiv\\_ta\\_vikl-chiv.pdf](http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polnija_pro_akad._mobil_nist__st-tiv_ta_vikl-chiv.pdf)). Однак встановити їх практичну результативність складно, враховуючи відсутність досвіду академічної мобільності у здобувачів ЗВО.

#### **3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

В ЗВО розроблено положення визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-u-neformalnij-osviti.pdf>). В звіті про самооцінювання відсутні приклади визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а також організаційних умов для її розвитку.

## **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

## **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

#### **4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Базуючись на представлений в документах ЗВО та висновках експертів інформації щодо застосовуваних форм і методів навчання та викладання за ОП «Публічне управління та адміністрування», можна зробити висновок щодо спроможності ЗВО забезпечити досягнення програмних результатів. Практику вивчення ефективності використання методів і прийомів освітньої діяльності рекомендується продовжити, забезпечивши при цьому повноцінну прозорість та інформативність щодо результатів для здобувачів.

#### **4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

Доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів здійснюється за ОП на підставі розробленого Положення про організацію освітнього процесу у ХНТУСГ. Однак, як свідчать результати роботи експертів, не всі викладачі у повній мірі забезпечують його виконання.

#### **4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП здійснюється у ЗВО в рамках існуючого студентського наукового гуртка, під час проходження практики та виконання кваліфікаційних робіт. Інформація про результативність наукової роботи студентів представлено на сторінці кафедри у розділі «Досягнення» <http://new.khntusg.com.ua/department/organizacii-virobnictva-biznesu-ta-menedzhmentu/dosjagnennja>.

#### **4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Базуючись на висновках експертів можна зробити висновок, що НПП забезпечує оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик (у звіті про самооцінювання наведено конкретні приклади). Зазвичай оновлення контенту відбувається наприкінці попереднього семестру за ініціативою провідного лектора з урахуванням наукових інтересів здобувачів ВО.

#### **4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

У ЗВО створено організаційні умови для забезпечення інтернаціоналізації діяльності шляхом використання діючого Положення про академічну мобільність студентів та викладачів ХНТУСГ [http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/pol-nja\\_pro\\_akad.\\_mobil\\_nist\\_\\_st-tiv\\_ta\\_vikl-chiv.pdf](http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/pol-nja_pro_akad._mobil_nist__st-tiv_ta_vikl-chiv.pdf). Потребує активізації пошукова робота щодо реалізації можливостей участі у програмах обмінів студентів спеціальності, що акредитується.

**Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

#### **5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

Представлені в ОП та НП з дисциплін форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими. Використання ЗВО системи Moodle дає здобувачам вищої освіти вільний та своєчасний доступ до інформації за кожним освітнім компонентом. Основними формами контрольних заходів є поточний (модульний) та семестровий контроль, а також їх атестація.

#### **5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

Атестація здобувачів ЗВО відповідає вимогам стандарту вищої освіти та передбачає проведення атестаційного екзамену та виконання кваліфікаційної роботи, для організаційного забезпечення яких у ЗВО розроблено відповідне методичне забезпечення.

#### **5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО регламентується в Положенні про проведення поточного та семестрового контролю навчання студентів (Протокол № 6 від 22.12.2016 р.), містяться в силабусах з навчальних дисциплін. Позитивним є залучення студентства до складу етично-фахової комісії університету з метою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (відповідне положення розміщено на сайті ([http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozhennja-pro-etichno-fahovu-komisiju\\_hntusg.pdf](http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozhennja-pro-etichno-fahovu-komisiju_hntusg.pdf))).

#### **5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

Дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО здійснюється на основі Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (Протокол №6 від 30.01.2020 р. [http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozhennja-pro-etichno-fahovu-komisiju\\_hntusg.pdf](http://new.khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozhennja-pro-etichno-fahovu-komisiju_hntusg.pdf))).

content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-uchasnikiv-osvitnogo-procesu.pdf). У ЗВО застосовується комп'ютерна програма для перевірки письмових робіт здобувачів. Студенти інформуються про правила академічної доброчесності кураторами та викладачами під час освітнього процесу.

## **Критерій 6. Людські ресурси**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

#### **6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Викладачі, задіяні ЗВО до реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування», мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію (дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчене звання) та мають надбання, які відповідають вимогам виконання пункту 30 ліцензійних вимог. Публікації окремих викладачів не в повній мірі відповідають освітнім компонентам, зокрема доцентів Малій О.Г., Гацько А.Ф., Сагачко Ю.М., інших. Не у всіх викладачів є стажування відповідно до спеціальності.

#### **6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

Процедури конкурсного добору, що регламентуються «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка та укладення з ними трудових договорів» у редакції від 25 січня 2018 р., є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

#### **6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

За ОП "Публічне управління та адміністрування" залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається в процесі проведення окремих аудиторних занять, відкритих лекцій, зустрічей.

#### **6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

В рамках ОП ЗВО здійснює залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців як на постійній, так і періодичній основі.

#### **6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів шляхом реалізації конкурентних принципів.

#### **6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

*не застосовується*

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

#### **7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП загалом дозволяють досягнути визначених програмних результатів навчання.

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

Практика забезпечення безоплатного доступу викладачів та здобувачів освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО має бути продовжена.

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси**

Зважаючи на висновки експертної групи, освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

*не застосовується*

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

*не застосовується*

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**Критерій 8.** Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

Процес перегляду ОП потребує більш чіткої організації і на рівні регламентуючих документів, і на рівні процедур, зважаючи на висновки експертів, які зазначили фрагментарність цих процесів у ЗВО.

**8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Є потреба в удосконаленні форм участі студентів у процесі перегляду ОП шляхом проведення семінарів за участю НППІ, роботодавців та студентів.

**8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

*не застосовується*

**8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

Досвід формування інформаційної бази випускників, яка існує в ЗВО, слід пошири на ОП «Публічне управління та адміністрування».

**8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**

В контексті забезпечення своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОП рекомендується забезпечити реальне функціонування існуючого в ЗВО Навчально-наукового центру менеджменту якості діяльності університету.

**8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

ЕГ дійшла висновку, що ЗВО не враховані і не розглянуті рекомендації ГЕР попередньої експертизи ОП «Публічне управління та адміністрування» магістерського рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», яка проходила у 2019 році.

**8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

*не застосовується*

**Критерій 9. Прозорість та публічність**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Сайт випускової кафедри (<http://new.khntusg.com.ua/department/organizacii-virobnictva-biznesu-ta-menedzhmentu>) не в повній мірі відображає інформацію, представлену у Звіті про самооцінювання. Є потреба забезпечити більш високий рівень прозорості поданої інформації, оскільки інформація про доцента Сагачко Ю.М., старших викладачів Власенко Т.А., Подольську О.В. представлена в Звіті про самооцінювання, але відсутня на сайті кафедри.

**9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

Для отримання пропозицій від стейкхолдерів ЗВО зазначає таку сторінку (<http://new.khntusg.com.ua/institute/navchalno-naukovij-institut-biznesu-i-menedzhmentu-nni-bm/studentske-samovrjaduvannja-nni-bm/281-publichne-upravlinnja-ta-administruvannja/bakalavr/osvitni-programi>). При цьому не зазначено механізм зворотного зв'язку для стейкхолдерів. Є потреба забезпечити повноцінну процедуру подачі відгуків та пропозицій стейкхолдерів.

**9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Уся інформація про освітній процес повною мірою доступна на сайті (<http://new.khntusg.com.ua/osvita/organizacija-osvitnogo-procesu>).

**Критерій 10. Навчання через дослідження**

**Рівень відповідності (експертна група)**

*не застосовується*

**Рівень відповідності (ГЕР)**

*не застосовується*

**Обґрунтування ГЕР**

**10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

*не застосовується*

**10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

*не застосовується*

**10.3** Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

*не застосовується*

**10.4** Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

*не застосовується*

**10.5** Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

*не застосовується*

**10.6** Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

*не застосовується*

### **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

*У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.*

#### **Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

1. В процесі розвитку ОП забезпечити результативну взаємодію з усіма стейхолдерами, що потребує чіткої конкретизації щодо форм, періодичності та механізмів врахування їх інтересів.

#### **Критерій 2.** Структура та зміст освітньої програми

1. Розширити опрацювання досвіду здійснення освітньої діяльності за спеціальністю Публічне управління та адміністрування тих ЗВО, які мають багаторічний досвід та визнаний авторитет у галузі. 2. Сформувати каталог вибіркового освітніх компонентів та удосконалити процедуру вибору в частині її реального забезпечення. 3. Активно залучати до розробки методичного забезпечення освітніх компонентів (дисциплін та практик) потенційних роботодавців.

#### **Критерій 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Сприяти розширенню можливостей здобувачів ОП для академічної мобільності, в тому числі міжнародної. 2. Забезпечити імплементацію Положення про визнання результатів неформальної освіти.

#### **Критерій 4.** Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Гаранту ОП рекомендується контролювати процес інформаційного забезпечення здобувачів щодо цілей, змісту, результатів та критеріїв за кожною дисципліною на початку кожного семестру. 2. Підвищити результативність студентської науки шляхом участі студентів у конкурсах, що мають професійне спрямування.

#### **Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Забезпечити чітку та зрозумілу форму представлення контрольних заходів та критеріїв у всіх силабусах освітніх компонентів ОП (зважаючи на зауваження ЕГ). 2. Розширити сферу застосування принципів академічної доброчесності.

#### **Критерій 6.** Людські ресурси

1. Дотримуватись принципу відповідності наукових публікацій викладачів освітнім компонентам, що ними забезпечуються. 2. Забезпечувати профільність стажуванням та підвищення кваліфікації НПП. 3. Активізувати пошукову роботу щодо участі у грантових проєктах, реалізація яких сприятиме підвищенню рівня професійної майстерності НПП ЗВО. 4. Рекомендується розширення форм співпраці з професіоналами-практиками, експертами в галузі та представниками роботодавців. 5. Покращити орієнтування гаранта щодо нормативно-правового та організаційного забезпечення освітнього процесу.

**Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

Покращувати умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

**Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

1. Удосконалити форми участі всіх стейкхолдерів у процесі перегляду ОП шляхом проведення семінарів, конференцій та сформувати механізм зворотного зв'язку з ними. 2. Рекомендується практику формування інформаційної бази випускників, яка існує в ЗВО, пошири на ОП "Публічне управління та адміністрування". 3. Рекомендується більш уважне ставлення до результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.

**Критерій 9. Прозорість та публічність**

1. Забезпечити більш високий рівень прозорості поданої на сайті кафедри інформації (Інформація про декількох викладачів групи забезпечення відсутня на сайті кафедри). 2. Покращити інформування стейкхолдерів щодо можливостей їх активної участі у розвитку ОП Публічне управління та адміністрування, забезпечити реалізацію процедури подачі відгуків та пропозицій стейкхолдерів.

**Критерій 10. Навчання через дослідження**

*не застосовується*

**4. Додатки**

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ**